

N. Neergaard: Det var jo et meget mørkt Billede, som den højttærede Finansminister oprullede for os i sin Forelæggelsestale, men Ministeren søgte at bøde paa det ved at anslaa en meget let og overlegen Tone. Vi havde, sagde Ministeren — jeg beder undskylde, at jeg gengiver det noget frit —, spist et maaske noget rigeligt Maaltid sammen, og nu rejste vi os fra det afspiste Bord, og Regeringen maatte betales. Til sure Miner var der ingen særlig Anledning, og at kaste hinanden Benene i Hovedet, naar Maaltidet var endt, var der ikke stor Glæde ved. Det var desuden, sagde Ministeren, et fælles Skibbrud, her var Tale om. Regeringen havde aabenbart efter hans Mening ikke stort mere Ansvar derfor end de andre Deltagere i Maaltidet. Endelig var det hele ikke saa særdeles meget at tale om, i hvert Tilfælde ikke i Sammenligning med den Ødelæggelse, Ruin o. s. v., som vi saa i de krigsførende Lande.

Slet saa let kan vi andre nu ikke komme over det. Alene det rivende Tempo, hvori vor finansielle Faldhastighed bevæger sig, maa vække visse uhyggelige Fornemmelser. I de fire første Krigsfinansaar, Finansaarene 1914—18, var Tilvæksten i Gælden, som groft taget betegner det blivende Underskud, 240 Mill. Kr., det bliver gennemsnitlig ca. 60 Mill. Kr. pr. Aar, men i dette sidste Aar, 1918—19, er Underskuddet oppe paa 210 Mill. Kr., hvoraf de 180 Millioner maa dækkes ved Laan. Derved bringes vor Gæld op paa en Højde, som efter vor finansielle Bæreevne er meget betænkelig. Det samlede Gældsbeløb udgør nu ca. 773 Mill. Kr. Det er en overordentlig stor Byrde mange Aar frem i Tiden, vi herved faar læsset paa os. I Renter og faste Afdrag betyder det for en lang Aarrække til at begynde med — efter at de 3 afdragsfrie Aar er gaaet — ca. 44 Mill. Kr.; meget langsomt aftagende, thi den allerstørste Del af disse Laan er ikke amortisable. Mod disse 44 Mill. Kr. i Renter og faste Afdrag stod der ca. 14 Mill. Kr. umiddelbart før Krigen.

Jeg havde fat paa dette Spørgsmaal ved Finanslovens første Behandling. Den Gang var Renter og faste Afdrag oppe paa en 32 Mill. Kr., og Ministeren vilde da trøste os med, at forholdsvis var dette ikke nogen synderlig Stigning, thi, sagde Ministeren, før Krigen maatte vi regne med et Budget paa ca. 120 Mill. Kr.; efter Krigen mente Ministeren, vi kunde regne med et normalt Budget paa ca. 200 Mill.

Kr., og Byrden vilde saaledes relativt egentlig ikke være synderlig større. Denne Betragtning er nu af flere Grunde ikke rigtig, thi selv om vi holder os til Ministerens 200 Mill. Kr. som Normal-Budget, bliver Beløbet dog væsentlig større — forholdsvis —, idet det bliver en Stigning fra godt 11 pCt. til henimod 16 pCt. Men desuden var, som jeg allerede den Gang gjorde opmærksom paa, de 200 Mill. Kr. paa Indtægts-siden ikke at regne med som et Normal-Budget, paa ingen Maade! Jeg godtgjorde det nærmere den Gang og skal henvise dertil. Det var særlig den abnorme Højde af Indkomst- og Formueskatten, jeg pegede paa, desuden forskellige andre Afgifter, som man ikke kan regne med vil indgaa blot tilnærmelsesvis med samme Beløb fremtidig, saa jeg tror ikke, at man ad normal Vej kan regne, at de faste Indtægter vil naa op til 200 Mill. Kr., hvorved altsaa Procenten yderligere stiger. Dernæst kommer den Mislighed, der ligger i, at der er meget store Beløb, som skal konverteres i en ikke meget fjern Fremtid.

Af de 6 nu løbende Krigs-Statslaan er der kun eet, der er et fast og amortisabelt Laan, hvorimod de 5 er Laan, der er stiftede ved Statsgældsbeviser paa 10 eller 15 Aar, og dette medfører, at i Aarene 1925—28 vil der forfalde 145 Mill. Kr. og i Aarene 1931—32 110 Mill. Kr. Der er vel ingen, som tænker paa Muligheden af, at disse Laan kan tilbagebetales til den Tid af, hvad vi har lagt op af vore løbende Indtægter. Altsaa vil der blive Spørgsmaal om en Konvertering af Laanene, enten ved at stifte nye korte Laan eller forhaabentlig igennem konsoliderede større Laan. Men i hvert Tilfælde er der Sandsynlighed for, at disse Afsløningslaan til den Tid maa stiftes paa ikke saa lidt mere byrdefulde Vilkaar. Med dette for Øje betragter jeg det ogsaa som heldigt, at Ministeren har faaet dette Statslaan ordnet saaledes, som han har det, nemlig saaledes, at det er et fast og amortisabelt Laan med 3 Aars Afdragsfrihed og derefter en ret kraftig Amortisation med 6 Mill. Kr. aarlig, saaledes at det er afbetalt i Aaret 1942. Vilkaarene er efter mit Skøn taalelig gode. Juni-Laanet paa de 60 Mill. Kr. fik vi til en Kurs af 98³/₄, og dette faar vi til en Kurs af 96¹/₂. Det er en Stramning, men det maa vel erindres, at det forrige Laan var et kort Laan, og det maa ogsaa erindres, at Forholdene i det hele har strammet sig noget siden den Tid, saa jeg tror ikke, der er noget synderligt at sige dertil. Det er